

моделей управління митними ризиками та запровадження жорсткої відповідальності за порушення митного законодавства як суб'єктами ЗЕД, так і самими працівниками митниць ДМС України.

Список використаних джерел:

1. Бабенко А.К. Генезис та еволюція інституту відповідальності за порушення митного законодавства. URL: <http://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc24/24.pdf>.
2. Бережнюк І.Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти: монографія. Дніпропетровськ: Акад. митної служби України, 2019. 543 с
3. Демчук М.В. Митні правопорушення: запобігання та протидія в контексті зарубіжного досвіду. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. 2019. Том 30 (69). №4. С. 160-165.
4. Дячкін О. П. Суспільна небезпечність контрабанди і правова відповідальність за її вчинення. Форум права. 2012. № 1. С. 281–288.
5. Калініченко А. І. Митна безпека як складова національної безпеки України. Право та інновації. Харків. 2015. № 2. С. 14–18. URL: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2016/06/Kalinichenko10.pdf>.
6. Омельчук О.М. Об'єктивна сторона контрабанди // Вісник Львівського університету. Серія юридична. Випуск 36. - Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка. - 2011. - С. 482-487
7. Пашко П. В., Пісной П. Я. Митна безпека України. Вісник НАДУ при Президентові України. Київ. 2006. № 2. С. 138–143.
8. Хамініч С.Ю. Митно-тарифне регулювання в умовах інтеграції України до світового господарства : монографія / Хамініч С.Ю. – Д. : Наука і освіта, 2018. – 210 с.
9. Аналіз обсягів контрабанди в Україні. 2021. Ukraine Economic Outlook. URL: <https://www.ukraine-economic-outlook.com/researches>
10. Звіти роботи Держмитслужби за 2021 рік. URL: <https://customs.gov.ua/plani-ta-zviti-roboti>

Малишівський Т.В.,

аспірант кафедри управління та бізнес адміністрування,

Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника,

аналітик регіонального економічного розвитку,

Карпатський інститут аналітики “FrankiLytics”

ШВИДКЕ ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ У ХХІ СТОЛІТТІ: КЕЙС ДЛЯ УКРАЇНИ

У публічному дискурсі уже активно обговорюється необхідність забезпечення вибухового економічного зростання у найближчій післявоєнній перспективі з метою забезпечення фінансування відбудови України. Історія

економічного зростання та відновлення у низці країн дозволяє визначити низку галузей, які здатні у короткостроковому періоді дати значний економічний ефект. Зокрема, це інвестиції в інфраструктуру та інвестиції в галузі креативної економіки. В роботі наведено аналіз позитивного впливу інвестицій у галузі креативної економіки та обґрунтовано, чому саме креативні індустрії повинні стати одним із локомотивів післявоєнного економічного зростання в Україні.

200 млрд. дол. США - це сума, в яку оцінюється відновлення України, внаслідок військових дій [2]. Для порівняння, зведений бюджет України за весь 2021 рік становив близько 62 млрд. дол. США, а доходи державного бюджету - 48 млрд. дол. США [1].

Тобто, за умови довоєнного рівня надходжень зведеного бюджету, Україні б знадобилося 3,2 року на відновлення (за умови 100% спрямування витрат тільки на відбудову). Враховуючи потенційне прогнозне падіння економіки у розмірі 35-50% до попереднього року, в нових реаліях відбудова зайняла б уже близько 5 років.

Ми розуміємо, що дані цифри далекі від реальних, оскільки не буває так, щоб 100% бюджету спрямовувалися на відбудову країни. Відповідно, якби Україні довелось відбудовувати усе за власний кошт - така відбудова затягнулася б на десятиліття.

На благо, Україна не залишена напризволяще. Міжнародна спільнота та партнери готові виділити кошти, які будуть використані на відновлення втраченого (інфраструктура, житлові будівлі, промислові активи тощо).

Проте, така допомога - це короткострокове явище. Адже будь-яка інфраструктура у довгостроковому періоді потребує інвестицій для підтримки її функціонування в належному стані. Основна частка витрат лягатиме на державний та місцевий бюджети - забезпечення, так званого “суспільного блага”.

Як результат, Україні необхідно в максимально можливі короткі терміни відновити свою економіку та забезпечити вибухове економічне зростання. Адже, економічне зростання підвищує рівень доходу у суспільстві, що тягне за собою підвищення податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів.

Ключове питання, яке стоїть сьогодні перед урядом та органами місцевого самоврядування – як забезпечити швидке економічне зростання на загальнодержавному та місцевих рівнях?

Для відповіді на це запитання, необхідно визначити, а які галузі дають найбільший економічний ефект?

Досвід економічного зростання в інших країнах вказує на те, що найвищими мультиплікаторами володіють саме інвестиції в інфраструктурні проекти. “Витрати на інфраструктуру не лише створюють прибутки безпосередньо для економіки, але й підвищують її продуктивність у довгостроковій перспективі, і таким чином створюють довгострокові вигоди для економіки” [5].

Окрім інвестицій в інфраструктуру, також значний мультиплікативний вплив на економіку мають інвестиції у сферу креативних індустрій.

Економіка XXI століття - це не та економіка, яка існувала ще якихось 30-40 років назад. Глобалізація, цифровізація, діджиталізація - це ті речі, які внесли істотні та фундаментальні зміни у економічну систему та започаткували нову віху в сфері “економічного розвитку” людства. Основна новація у функціонуванні нової економічної системи полягає у тому, що змінилася система розподілу доданої вартості у виробничій сфері. Сьогодні, ключовий притік доданої вартості приходиться не зі сфери виробництва, а зі сфер НДР, брендингу, маркетингу, ритейлінгу - в основному із тих сфер, які ми називаємо “креативними індустріями – creative industries”.

Наведу кілька ключових цифр, які продемонструють, яку роль відіграють галузі креативної економіки у світі, та яким потенціалом володіє дана сфера [3]:

- Креативна економіка - одна з найбільш швидкозростаючих економічних сфер: світовий ринок креативних товарів збільшився до \$509 млрд, подвоївшись за останні 10 років.

- Сектор креативної економіки в світі зростає на 30% на рік.

- Креативна економіка формує понад 6,1% світового ВВП - від 2% до 10% ВВП в окремих країнах світу.

- За оцінками ООН, індустрії креативної економіки генерують річний дохід \$2,25 трлн, а глобальний експорт перевищує \$250 млрд.

- Середній темп зростання світового експорту креативної продукції за останнє десятиліття – 10% на рік.

- В індустріях креативної економіки працює більше 50 млн осіб у всьому світі. Майже половина працівників – жінки, що відкриває нові можливості для вирішення проблеми гендерної нерівності.

- У двох великих економіках – Бразилії та США – креативні індустрії становлять понад 10% ВВП - це найвищий показник серед інших держав, в яких показник коливається від 2% до 7% ВВП. Для ілюстрації масштабу – у США 11% ВВП еквівалентно розміру всього виробничого сектору країни або приблизно п'ятій частині світового виробництва.

Тобто, сфера креативної економіки - це та галузь, яка буде ключовою в умовах XXI століття. Саме тому, створення умов для розвитку таких галузей важливе завдання для держави. Зокрема, і в потенційній віддачі, яку потенційно можуть генерувати дані галузі.

Так, відповідно до дослідження, проведеного KSE, зростання доданої вартості, створеної креативними індустріями на 1 гривню викликає зростання валової доданої вартості в економіці на 2,20 грн. (включаючи як і прямий, так і індукований вплив). За окремими галузями, зростання доданої вартості може становити і близько 4,31 грн. (бібліотеки, музеї, архіви); 3,72 грн. - архітектура; 3,32 грн. - видавництво [4].

Також, креативні індустрії справляють значний вплив на економічне зростання. За даними вищенаведеного дослідження, збільшення капіталу в

галузі програмування на 1 гривню призводить до збільшення загального ВВП на 3,2 грн [4].

Україні необхідно формувати нову структуру економіки, а відповідно - проводити якісний економічний інжиніринг, який дозволить створити таку систему, яка генеруватиме значні обсяги доходу в суспільстві, а також - буде сталою. Впевнені, що креативна економіка повинна зайняти чільне місце у цій структурі, адже креативні галузі справді володіють потенціалом до вибухового зростання, а тому – можуть бути одним із локомотивів післявоєнного економічного відновлення України.

Список використаних джерел:

1. Бюджет 2021 року. Інформація щодо виконання Державного та Зведеного бюджетів України. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/budget-process-projects-declaration> (дата звернення: 7.02.2023).

2. Для повоєнної відбудови Україні знадобиться щонайменше \$190 мільярдів – KSE. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/08/10/690269/> (дата звернення: 7.02.2023).

3. Креативна економіка: нова економічна епоха XXI століття // Віктор Галасюк, Ігор Гужва, Діана серебрянська, Іванов Євген, Ігор Комендо, Олена Митник. 2022 р. 68 с. URL: https://creativeeconomy.center/wp-content/uploads/2021/12/2_5332503104040474153.pdf (дата звернення: 7.02.2023).

4. Креативні індустрії: вплив на розвиток економіки України // Ольга Ніколаєва, Андрій Онопрієнко, Світлана Таран, Юрій Шоломицький, Павло Яворський. 2021 р. 111 с. URL: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2021/04/KSE-Trade-Kreativni-industriyi.pdf> (дата звернення: 7.02.2023).

5. Юрій Городніченко. Як витратити народні гроші в кризу? *Вокс Україна*. URL: <https://voxukraine.org/yak-vitrachati-narodni-groshi-v-krizu/> (дата звернення: 7.02.2023).

Маня О.В.,

здобувач вищої освіти

за спеціальністю «Маркетинг»

Науковий керівник: Князева Т.В.,

доктор економічних наук, професор,

завідувач кафедри маркетингу

Національного авіаційного університету

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РИНКУ

МОРОЗИВА

В роботі розглянуто виробництво морозива, як в Україні, так і за її межами, що є доволі процвітаючою галуззю та має перспективи для розширення асортименту, удосконалення існуючих рецептів.

COVID-19 здійснив помітний вплив на харчову поведінку споживачів. Сьогодні вони прагнуть знати більше та підвищують власну обізнаність про